

Den Haag, september 2024

Beste leerling,

Voor je ligt het Programma van Toetsing en Afsluiting, kortweg het PTA. In dit boekje vind je per vak terug welke toetsen er in het kader van het schoolexamen worden afgenomen en wanneer dat zal zijn.

Namens alle medewerkers wensen we je heel veel succes op weg naar het examen!

Met vriendelijke groet,

De heer S.Weinert
Teamleider bovenbouw

De heer E. van Ruijven
Directeur

Inhoud

1. Inleiding.....	3
Examenreglement, toetsprotocol en bevorderingsnorm.....	3
Herkansingsregeling schoolexamens.....	4
Inhalen schoolexamens.....	4
Afwezig bij een (school)examen	4
Beroep tegen de vaststelling van deeltijfers van het schoolexamen.....	4
Onregelmatigheden bij het maken van schoolexamens.....	4
Slaag/zak-regeling.....	4
Praktische opdrachten en handelingsdelen.....	4
Profielwerkstuk.....	5
Vrijstelling voor ckv en maatschappijleer HAVO en VWO bij doubleren.....	5
Toegestane hulpmiddelen	5
Het examendossier	5
Overstappers.....	5
Terugvaloptie bij examen in een vak op een hoger niveau.....	5
Examendomeinen	6
Gebruikte afkortingen.....	6
2. PTA's per vak.....	7

1. Inleiding

Aan het eind van je laatste schooljaar, je examenjaar, doe je voor de meeste vakken een centraal schriftelijk examen (cse). Het ministerie van onderwijs stelt dit examen vast. Daarnaast doe je voor elk vak het schoolexamen (se). Het eindcijfer van het schoolexamen bepaalt samen met het cijfer van je centraal schriftelijk examen of je slaagt voor je examen. Het schoolexamen doe je verspreid over de bovenbouw, maar de meeste onderdelen vinden plaats in het examenjaar. In het programma voor toetsing en afsluiting (PTA) wordt heel precies beschreven wat de regels en afspraken zijn voor het schoolexamen. Daarnaast wordt ook per vak vastgelegd uit welke onderdelen het schoolexamen bestaat, wanneer die onderdelen worden afgenomen, hoe zwaar ze precies meetellen in het eindcijfer van dat vak én wat je mag herkansen.

Examenreglement, toetsprotocol en bevorderingsnormen

Naast het PTA gebruikt het WVC nog drie documenten die belangrijke regels en afspraken bevatten met betrekking tot het examen. Deze documenten staan vanaf 1 oktober in Magister op de ELO onder de studiewijzer genaamd: WVC-documenten.

- Het examenreglement: In dit reglement staan de wettelijke regelingen vermeld die te maken hebben met het Schoolexamen én het Centraal Examen;
- Het toetsprotocol: In dit protocol staan o.a. alle algemene schoolafspraken omtrent het opgeven en afnemen van toetsen, de regelingen omtrent inhalen en hoe we omgaan met onregelmatigheden zoals fraude en plagiaat, die niet te maken hebben met het schoolexamen.
- De bevorderingsnormen: In de bevorderingsnormen staat ieder jaar omschreven waar je aan moet voldoen om over te mogen naar het volgende leerjaar.

Herkansingsregeling schoolexamens

In het examenjaar werken we met drie schoolexamenweken. De examenleerlingen hebben na iedere schoolexamenweek recht op één herkansing. Welke onderdelen van het schoolexamen herkansbaar zijn, staat in het PTA per vak aangegeven. Dit geldt zowel voor MAVO, HAVO als VWO. Herkansingen van PTA onderdelen uit de voorexamenjaren zijn in principe niet toegestaan, uitgezonderd het vak maatschappijleer.

Inhalen schoolexamens

De toetsen die gemist worden vanwege een geldige reden (zoals ziekte, ter beoordeling van de directeur) worden op de inhaal/herkansing dag ingehaald. Het is niet mogelijk deze toetsen te herkansen. De inhaal/herkansing dag vindt (onder voorbehoud) plaats binnen 10 lesdagen na de schoolexamenweek. De algemene regeling en afspraken omtrent het inhalen van toetsen buiten het schoolexamen staat beschreven in het toetsprotocol.

Afwezig bij een (school)examen

Indien een leerling in het examenjaar voor een schoolexamen of een centraal schriftelijk examen verhinderd is (bijvoorbeeld vanwege ziekte) dient dit uitsluitend telefonisch door de ouders vóór aanvang van het examen te worden gemeld bij het Servicepunt (niet via de Magister app). In deze afmelding dient ter verificatie een telefoonnummer te worden opgegeven. Een afmelding voor een examen geldt voor één dag. Dus als een kandidaat bijvoorbeeld wegens ziekte op twee opeenvolgende dagen niet afwezig kan zijn dient dit ook de tweede dag aan de schoolleiding te worden gemeld.

Beroep tegen de vaststelling van deeltijfers van het schoolexamen.

Nadat je een schoolexamencijfer hebt ontvangen heb je vijf werkdagen de tijd om je eventuele bezwaar met de docent te bespreken. Daarna heb je drie werkdagen de tijd om daarover schriftelijk bezwaar te maken bij de examencommissie. Heb je in het algemeen problemen met de gang van zaken bij het se of ce, meld dit dan per mail bij de examencommissie.

Onregelmatigheden bij het maken van schoolexamens

Onregelmatigheden zijn onder meer: zonder geldige reden niet deelnemen aan een schoolexametoets, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of handelingsdeel, fraude, etc. Dit wordt geregeld in het Examenreglement.

Slaag/zak-regeling

Deze is te vinden in het Examenreglement.

Praktische opdrachten en handelingsdelen

Een handelingsdeel is een onderdeel in een PTA dat verplicht voldoende dient te worden afgesloten. Indien het handelingsdeel niet wordt afgesloten kan er geen eindcijfer voor het schoolexamen worden vastgesteld en kan er dus niet worden deelgenomen aan het CE. 5 De eisen waaraan de praktische opdrachten en de handelingsdelen moeten voldoen worden tijdig vooraf schriftelijk of digitaal aan de leerlingen ter beschikking gesteld. (Denk daarbij aan de studielast, keuzevrijheid van het onderwerp en aanpak, uitvoering alleen of samen, te gebruiken hulpmiddelen en

presentatievorm.) Daarbij wordt ook aangegeven wanneer de praktische opdracht of het handelingsdeel moet zijn afgerond/ingeleverd.

Profielwerkstuk

Het schoolexamen omvat tevens een profielwerkstuk. Het werkstuk moet betrekking hebben op het gekozen profiel. Het cijfer voor het profielwerkstuk maakt deel uit van de slaag/zak-regeling. Voor vmbo dient het profielwerkstuk met voldoende of goed te worden afgesloten. Voor vwo en havo maakt het cijfer van het profielwerkstuk deel uit van het zogenaamde combinatiecijfer. Zie hiervoor het Examenreglement. De eisen waaraan het profielwerkstuk moet voldoen worden tijdig vooraf schriftelijk (of digitaal) aan de leerlingen ter beschikking gesteld. Daarbij wordt ook aangegeven wanneer het werkstuk moet zijn afgerond/ingeleverd, van welke fasering er sprake is en op welke wijze het cijfer tot stand komt.

Vrijstelling voor ckv en maatschappijleer HAVO en VWO bij doubleren

Aanvullend op het Examen Reglement geldt het volgende: De vakken maatschappijleer en ckv worden in de voorexamenjaren afgesloten. Als een kandidaat doubleert kan deze worden vrijgesteld voor één of beide van deze vakken indien het eindcijfer van het vak tenminste 6,5 is. Dit eindcijfer blijft wel deel uitmaken van het examendossier van de kandidaat.

Toegestane hulpmiddelen

Voor de reguliere schriftelijke schoolexamens zijn in principe dezelfde hulpmiddelen toegestaan als voor de centrale examens vo, tenzij in het PTA anders vermeld. (Zie examenblad.nl voor de actuele lijst van toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo.)

Het examendossier

Het examendossier is het geheel van (deel)cijfers die worden behaald voor de schoolexamens van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen. Voorafgaand aan de start van het eerste tijdvak centraal examen ontvangt de kandidaat een schriftelijk overzicht van behaalde resultaten en beoordelingen van alle onderdelen van het examendossier, de eindcijfers van het schoolexamen. Naast de in dit PTA opgenomen vakken maken ook het profielwerkstuk en het onderdeel LOB (loopbaanoriëntatie) deel uit van het examendossier. LOB geldt als een handelingsdeel, dat wil zeggen dat het met tenminste voldoende dient te worden afgesloten. De examenkandidaat dient voor akkoord te tekenen.

Overstappers

Indien een leerling overstapt van 3HAVO naar 4MAVO of van 5VWO naar 5HAVO dienen de PTA-onderdelen uit respectievelijk 3MAVO en 4HAVO die de leerling heeft gemist alsnog te worden ingehaald.

Terugvaloptie bij examen in een vak op een hoger niveau

Indien een leerling voor een vak schoolexamens gaat doen op een hoger niveau dient er vooraf voor dat vak te worden vastgelegd wat de discrepanties zijn tussen het schoolexamen op het hoger niveau en het geëigende niveau. Daarbij dient te worden vastgelegd hoe bij de terugvaloptie een nieuw 6 schoolexamencijfer gegenereerd kan worden door de PTA-onderdelen (opnieuw) te beoordelen op het eigen niveau. Het is niet de bedoeling dat het schoolexamencijfer op hoger niveau wordt omgerekend naar het geëigende niveau. Indien een leerling na de officiële vaststelling van het eindcijfer van het schoolexamen voor een vak gebruik wil maken van de terugvaloptie mag het schoolexamencijfer alleen worden gewijzigd met toestemming van de inspectie.

Examendomeinen

De examendomeinen zoals die in de vak PTA's genoemd worden zijn conform de syllabus, te vinden op www.examenblad.nl. In dit document wordt beschreven welke domeinen verplichte SE en/of CE-onderwerpen zijn.

Gebruikte afkortingen

SE schoolexamen

CSE centraal schriftelijk examen

HD handelingsdeel

S schriftelijk

M mondeling

PO praktische opdracht

Programma van toetsing en afsluiting Schooljaar 2024 - 2025

C 3 MAVO

Wateringse Veld College

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

341 PO: Economie Consumptie en consumentenorganisaties

Moment: 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Ja

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K/4B, K/1
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

342 PO: Economie Arbeid en bedrijfsleven

Moment: 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Ja

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K/5B, K/2, K/3 en V/2
 wordt ook getoetst in CE K/3
 bepaald door bevoegd gezag

343 PO: Economie Natuur en milieu

Moment: 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Ja

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K/8
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Herkansing

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:C 3 MAVO

Vak:Geschiedenis

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

331	TO: Periode na 1945	
Moment:	Periode 3	Weegfactor: 1
Tijdsduur:	45	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	
Type toets:	TO	
Herkansing:	Nee	

Examenstof:

verplicht SE

wordt ook getoetst in CE

bepaald door bevoegd gezag

Eindtermen:

K3, K4, K7, K8, K9, K10

K3, K5, K10

Herkansing

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

311 PO Oriëntatie persoonlijke beleving kunstuitingen

Moment: 1 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**

- verplicht SE KV, K1
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

321 PO Muziek (rapcultuur en protest)

Moment: 2 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**

- verplicht SE KV, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

322 PO Fotografie (regel van derden en begrippen toepassen)

Moment: 2 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**

- verplicht SE KV, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

331 PO Filmtechnieken

Moment: 3 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**

- verplicht SE KV, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

341 PO Beeldende kunst

Moment: 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**

- verplicht SE KV, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:C 3 MAVO

Vak:kunstvakken inclusief ckv

342 **PO Reflectie en evaluatie**
Moment: 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE KV, K4
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Herkansing

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

312 PO: Atletiek: Speerwerpen, afstand wordt gemeten.

Moment: periode 1 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K7
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

313 PO: Spel: Softbal spelregels en tactiek kunnen toepassen.

Moment: periode 1 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K3, K4
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

321 PO: Spel: Basketbal spel en regelkennis, samen spelen en kunnen toepassen van de regels.

Moment: periode 2 Weegfactor: 2
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Ja

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K4
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

322 PO: Zelfverdediging: boksen, uitvoeren van de geleerde technieken wordt beoordeeld.

Moment: periode 2 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K2, K8
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

331 PO: Klimwand, zekeren, samenwerken en klimmen, het kunnen zekeren wordt beoordeeld.

Moment: periode 3 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: Eindtermen:

- verplicht SE K1, K9
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:C 3 MAVO

Vak:Lichamelijke opvoeding

341

PO: Atletiek: Coopertest

Moment: periode 4 Weegfactor: 2
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Ja

Examenstof:

Eindtermen:

- verplicht SE
- wordt ook getoetst in CE
- bepaald door bevoegd gezag

K7

Herkansing

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

311 TO: Cultuur en socialisatie
Moment: Periode 1 Weegfactor: 2
Tijdsduur: 45 Leerstof:
Wijze van toetsing: Schriftelijk
Type toets: TO
Herkansing: Ja

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K3, K4
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

312 PO: Actualiteiten
Moment: Periode 1 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

321 TO: Macht en zeggenschap (politiek)
Moment: Periode 2 Weegfactor: 2
Tijdsduur: 45 Leerstof:
Wijze van toetsing: Schriftelijk
Type toets: TO
Herkansing: Ja

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K6, K7
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

322 PO: Politiek
Moment: Periode 2 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K2, K3, K6
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

331 TO: Pluriforme samenleving
Moment: Periode 3 Weegfactor: 2
Tijdsduur: 45 Leerstof:
Wijze van toetsing: Schriftelijk
Type toets: TO
Herkansing: Ja

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K3, K4, K5, K7
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:C 3 MAVO

Vak:Maatschappijleer

332 **PO: Maatschappelijke analyse**
Moment: Periode 3 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

341 **TO: Criminaliteit**
Moment: Periode 4 Weegfactor: 2
Tijdsduur: 45 Leerstof:
Wijze van toetsing: Schriftelijk
Type toets: TO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K3, K4, K6, K7
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

342 **PO: Project Europa**
Moment: Periode 4 Weegfactor: 1
Tijdsduur: n.v.t. Leerstof:
Wijze van toetsing: Praktisch
Type toets: PO
Herkansing: Nee

Examenstof: **Eindtermen:**
 verplicht SE K1, K2, K3
 wordt ook getoetst in CE
 bepaald door bevoegd gezag

Herkansing

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

331	TO: Het weer en materie	
Moment:	Periode 3	Weegfactor: 1
Tijdsduur:	90 min.	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	
Type toets:	TO	
Herkansing:	Ja	

Examenstof:	Eindtermen:
☒ verplicht SE	K1, K2, K3, K4, K10, K12, V3
☐ wordt ook getoetst in CE	
☐ bepaald door bevoegd gezag	

341	TO: Licht en straling	
Moment:	Periode 4	Weegfactor: 1
Tijdsduur:	90 min.	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	
Type toets:	TO	
Herkansing:	Ja	

Examenstof:	Eindtermen:
☒ verplicht SE	K1, K2, K3, K7, K11, V3, V4
☐ wordt ook getoetst in CE	
☐ bepaald door bevoegd gezag	

Herkansing

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

311	H4 : Statistiek	
Moment:	Periode 1	Weegfactor: 1
Tijdsduur:	45	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	
Type toets:	TO	
Herkansing:	Nee	

Examenstof:	Eindtermen:
☒ verplicht SE	K7,V1
☒ wordt ook getoetst in CE	K7,V1
☐ bepaald door bevoegd gezag	

341	PO: H3 Onderzoeksopdracht Sporten	
Moment:	Periode 4	Weegfactor: 1
Tijdsduur:	n.v.t.	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Praktisch	
Type toets:	PO	
Herkansing:	Nee	

Examenstof:	Eindtermen:
☒ verplicht SE	K2, K3, K4, V3
☒ wordt ook getoetst in CE	K2, K3, K4, V3
☐ bepaald door bevoegd gezag	

Herkansing